

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Altare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Quibus verò ex eodem Concilio ali quando domi habere ipsum Sanctum Oleum permittitur, fenestellam ipsi loco decenti in eadem domo construunt, vt in honore custodiatur.

Alia Vascula in ipso Sacri Fontis Ciborio, vt supra dictum est, erunt asseruanda cum Sale.

ALTA RE

Altare vnumquodque esse debet huiusmodi necessarium.

L Apideum, vel saltem lateritium, ita extructum, aut reconditum, vt fenestella, foramenve nulla ex parte relinquatur, vbi quidquam asseruari possit, aut recondi, nisi forte reliquæ sanctorum sint: sed si columellis erit suffultum, neque in eo quidquam subitus ponatur.

Altitudinis à Scabello ligneo, vel Bradella cubitis duobus vncijs octo sit; longitudinis verò vtique ad minus cubitis quatuor, latitudinis item saltem cubitis duobus.

Hæc autem habeat omnino.

1 Iconam, vel saltè picturam in pariete.

2 Crucem.

3 Candelabra saltem duo.

4 Cartulam cum secretis è regione positam Sacerdotis celebrantis.

5 Petram sacratam (si mensa ipsa consecrata non sit) mensæ ipsius medio aptè inferram. Mensæ autem vnicuique non consecrata tabula lignea superponatur, quæ mensam ipsam totam contegat, in eaq; sacrata Petra inserta sit: consecrata verò Mensa tela cerata cooperiatur, quæ totam ipsam Mensam tegat, etiam si ex parte lateritia sit.

Petra ipsæ sacratæ ad annum permittuntur, quæ longitudinis vnciarum xiiii. latitudinis verò x. saltem sint; quæ verò longitudinis xvj. paulò verò maioris latitudinis erunt, ad biennium; quæ autem xviii. longitudine, latitudine autem paulò item maiores erunt, ad triennium: sed transacto triennio permittitur nulla, quæ præscriptæ magnitudinis, vnciarum scilicet viginti in longitudine, sexdecim in latitudine non re-

perietur, præter capsæ cui inserta erit, dimensionem.

Quæ minores sunt prima tolerata mensura, frangantur statim, reliquæ quæ in eis inuentur, honestè asseruatis.

6 Tobaleas tres, quarum vna ad planum vsq; pertingat, aliæ duæ, quæ diuisæ sint, totam mensam contegant.

Totidem Tobaleæ præterea esse debent, vt possint mutari, cum erunt purgandæ.

7 Puluinar vnum paruulum pro Missali in Altare fulciendo.

8 Telam viridè, aut alterius coloris, ad Tobaleas à puluere defendendas.

9 Telare ligneum vulgò appellatum, cui pallium possit commodè affigi.

10 Pallium decens, quod tamen non idem semper esse debet.

11 Scabellum ligneum, vulgò Bradellam, quæ à fronte Altaris cubitos saltè duo producta latè pateat.

12 Tegmen ex ascribus, aut tela carulea honestè picta confectum, vbi fornix non est, qui totum Altare tegat, aut ei adeo proximus, vt sepe purgari faciliè, & commodè possit.

13 Fenestellam in pariete à parte Epistolæ aptè constructam, ad aquam excipiendam abluitionis manuum Sacerdotis celebrantis, & ad peluim cum Vreolis collocandam.

14 Septum ferreum, vel lapideum, altitudinis cubitorum circiter trium, aut (si ita Reuerendiss. Archiepiscopo videbitur, vel in Visitatione ita cautum sit) ligneum; quod quidem ligneum ex altitudine, & forma etiam poterit confiri, vt ad illud possint commodè genua flecti.

Inter septum autem, & altare (non tamen maius) id spatij sit, vt clerico ministri loci relinquantur, Missam audientibus non item: distet verò omnino septum ipsam à scabello ligneo saltem cubito vno vncijs octo: & quamuis interuallum illud paulò esset maius, eò tamen Missam audientibus non erit permittendus ingressus.

In ijs autem Cappellis, quæ quidem habent septum, sed longè distans ab Altari, sepes altera erit apponenda.

In Altaribus verò maioribus pro situs

L 4 capa-

capacitate spatium ipsum esse debet; sed planè huiusmodi, vt Missis maioribus possit commodè ministrari.

15. Tinnabulum, vel appensum ad Altare, vel certè è Sacrificia delatum.

Sex mensum spatio transacto à Decretorum horum euulgatione, in ijs altariibus non celebretur, quæ ad præscriptam formam non erunt redacta, ijsque omnibus rebus instructa, quæ supra declarata sunt; etiam si maiora altaria sint.

In quibus autem Ecclesijs plura altaria sunt, in eo celebretur, (licet maius non sit) quod ad præscriptam formam erit redactum; quod si nullum in ipsa Ecclesia erit eiusmodi, in eo celebretur, quod Vicarij Foranei, vel alterius ad id deputati à Reuerendis Archiepiscopo in Diocesi; in ciuitate verò Prefecti Portæ, vel alterius eidem deputati iudicio; In Regularibus autem Ecclesijs, eiusdè Ecclesiæ superioris sententia, ad ipsam formam magis accedet, eamque plus imitabitur, atque exprimet: Anno verò elapso Altaria omnia demoliantur, quæ supradicta requisita non habebunt; præter maius, quod curetur omni ratione, vt ad formam primo quoque tempore redigatur, Ecclesiæ ipsius Syndicos, curatoresve, si qui sunt, ab Ecclesiæ ingressu prohibendo, Ecclesiam ipsam interdicens, Rectorem multando, atque etiam à Missæ celebratione suspendendo, aliaque huiusmodi respectiue agendo; quæ Reuerendis Archiepiscopo videbuntur expedire.

Quod idem fiat sex mensum tantum transacto termino, in ijs Ecclesijs, in quibus Altare maius vnicum est.

In Regularium autem Ecclesijs si id non præstabitur, Reuerendis Archiepiscopi manus sit, Superiores ea de re admonere, & duorum mensum elapso termino, si ea admonitio non proderit, id ad Sanctissimum D. Nostrum omnino referre.

In quo Reuerendissimæ ipsius Dominationis conscientia uehementer oneratur. Liberum autem atque integrum sit Reuerendis, ipsi Archiepiscopo, & Regularium Superioribus Prouincialibus, anni spatium suprascriptum Altaria ad formam non redacta demolendi, ad sex

præterea menses protrahere, si ante euentur publico instrumento idoneè, id eo termino omnino præstandum.

Quod si Altare aliquod reperietur, cui Nicciam quis vulgò appellatam ad Emycieti speciem in parietis concauitate ad formam velis construere, aut fortasse Cappellam integram ædificare; secundus ad id annus concedi possit, præstita cautione suprascripta.

Neque Altare vllum in posterum ædificetur, veli quidquam desit ex suprascriptis requisitis; quoque præterea non habeat iuxta Instructiones generales, Calicè, & alia instrumenta, paramenta, & ornamenta congrua ad Missam celebrandam; vel idoneè publico instrumento cautum sit, infra biennium ad summum fore, vt ea componantur.

Altare vnum quodque statim amoueat, quod subter Suggestum, aut Organum, aut ad columnam, vel Pilam ædificatum sit, aut aduersum sit Altari maioris; neque in posterum Altare vllum in locis eiusmodi ædificetur, aut quod alteri Altari, præsertim maiori, nimis propinquum, aut vbi septum commodè non admittat, atque Ecclesiam vllò modo impediat, vel planè non respondeat formæ, & regulis præscriptis in generalibus Instructionibus suprascriptis.

Obligaciones atque onera quæ Altari alicui imminet, adimpleantur, interea ad Altare illud, in quo subscripta ratione poterit celebrari.

Quæ obligaciones autem, & onera, item emolumenta quæcumque, atque etiam Tituli altarium, quæ vel iam amota sunt, vel amouebuntur, particularibus, vel generalibus huius Visitationis decretis, transferantur ad alia Altaria iam constructa vel construenda in eadem Ecclesia, quæ Reuerendis Archiepiscopus, vel Regularis Superior censuerit.

Quod si Altare aliquod cum dote, vel legato reperietur huiusmodi, quod Reueren. Archiepiscopo, vel Prouinciali Regulari videbitur ornatum afferre Ecclesiæ, neque esse demolendum, sed omnino instruendum; neque ratio alia appareat id faciendi; subtrahi possit interea, vel totum, vel aliqua ex parte seruitium, & ea pecunia ipsi instructioni applicetur.

Verbum

Verum si redditus debiti seruitij necessariam impensam superabunt, totum illud quod superabundat, ad hanc impensam transferatur: Atque id, nisi nominatim aliter in ipsa Visitatione cautum, iustum sit, aut aliter Reuerendiss. Archiepiscopo videbitur, & Regularium Prouincialibus iusta de causa; qui etiam rationem habeant aliorum onerum, si qua eidem Altari nominatim incumbunt.

SACRISTIA.

HAEC habeat Sacristia vnaqueque; Armarium, vel Vestiarium ad Paramenta conseruanda: ipsa verò Paramenta eiusmodi, quae iuxta instructiones generales à Reuerendiss. Archiepiscopo ex Decreto Prouincialis Concilij cōiectas, pro Ecclesiae, aut Cappellae, atque etiam altarium facultate requiruntur. Idem dicitur de Missalibus, de Calicibus, Patenis, velis pro ipsis Calicibus cooperiendis, & sacculo pro ijs reponendis, Corporalibus, Purificatorijs; quae omnia ad praescriptam eisdem regulis formam & mensuram sint, neque Vas desit ad ea lauanda ramneum stannatum; sed ex Aurichalcho, vbi facultates suppetunt; neque item Peluiculae, & Vrceoli desiderentur: Non adhibeantur autem in Sacrificio Vrceoli argentei, vel ex alia materia, vt apparere extra clarè non possit aquae & vini color. Non desint item in Parochialibus Thuribulum cum Nauicula, & Cochleari, & Situlus pro aqua benedicta cum Aspersorio, & Pocula vitrea ad dandam Purificationem; quae nullo modo detur Calice.

Oratorium separato quantū fieri poterit loco positum, atque disincto, in quo possit Sacerdos in solitudine se colligere, & orare; vt dicitur inferius, cum de ipsis Sacerdotibus, & Missa agetur: Ad ipsum verò Oratorium in pariete Orationes ad id propriae affixae sint.

Labellum cum Manutergio appenso ad manus abluendas & abstergendas ante & post Missae celebrationem.

Cartulam cum orationibus sacro vnicuique indumento accommodatis; quas attentè recitet Sacerdos, cum sacras ipsas vestes induit, & exiit.

Tabellam appensam in pariete cum

descriptis oneribus Missarum, & Annularium omnium, quae illi incumbunt Ecclesiae; & quo die vnumquodque erit persolandum.

Librum pro Missis annotandis ad praescriptam regulam, vt in singulos dies celebrantur.

Silentij nomē appensum magnis literis; quod seruetur vtique, omnis verbis omnibus, quae necessariorum in eo loco proferenda non sunt; quod re ipsa omnino praestetur.

Ligneum ostium (vbi id comode fieri poterit) extrinsecus communi ostio appositum, quod pondere appenso, ex se ipso pessulo claudatur; fenestellamque habeat clavis ferreis septa, vnde laici homines possint, si quid velint, è Sacristia quaerere; quibus laicis eò patere ingressus nisi vrgenti necessitate non debeat. Vbi verò ostium ipsum extrinsecus fieri non poterit, fenestella ipsa omnino aperiat ad praescriptam formam in communi ostio.

Decebet autem, vt in Sacristia insignium praesertim Ecclesiarum, si tapetia desint, crata lignea pauimento ipsi superponatur, in qua Sacerdos stans sacras vestes induat.

Hostiae à laico homine nullo conficiantur.

Vbi in visitatione locus Sacristiae constructioni expressè assignatus non est, priusquam ea edificetur, forma accipiat à Reuerendiss. Archiepiscopo.

TABERNA CVLVM LIGNEVM
pro Sanctissimo Sacramento
conseruando.

PANNO serico ab intus ornatū sit.

Conopeo decenti pro Ecclesiarum facultate contentum.

Benè, ac tutò clausum: cuius clavis à nemine, quam à Rectore teneatur.

Ita aptatum, vt ex eo possit Sanctissima ipsa Eucharistia commodè extrahi, neque super Altare propterea ascendendum sit.

Vacuum à Reliquijs, vasculo Olei infirmorum, atque etiam inani Vase; vt omnino nihil aliud ibi conseruetur, quam Sanctissima Eucharistia.

De-